

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МАРИУПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ОСВІТИ ТА НАУКИ

Збірник матеріалів

**XXVII підсумкової науково-практичної
конференції викладачів**

20 лютого 2025 року

Київ 2025

УДК 061.3(063)

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ НАУКИ ТА ОСВІТИ: Збірник матеріалів XXVII підсумкової науково-практичної конференції викладачів МДУ / За заг. ред. М.В. Трофименка. Київ: МДУ, 2025. 385 с.

Рекомендовано до друку та поширення через мережу Інтернет вченою радою Маріупольського державного університету (протокол № 7 від 26.02.2025)

Редакційна колегія:

Голова Трофименко М.В., ректор МДУ, доктор політичних наук, професор;

Члени редколегії Безчотнікова С.В., доктор філологічних наук, професор;
Задорожня-Княгницька Л.В., доктор педагогічних наук, професор;
Іванець Т. М., голова Ради молодих вчених МДУ, кандидат політичних наук, доцент;
Калініна С. П., доктор економічних наук, професор;
Константинова Ю. В., кандидат історичних наук, доцент;
Марена Т.В., кандидат економічних наук, доцент, проректор з науково-педагогічної роботи;
Мельничук І. В., кандидат філологічних наук, доцент;
Омельченко В.Я., доктор економічних наук, професор;
Павленко О.Г., доктор філологічних наук, професор;
Пирлік Н. В., кандидат філологічних наук, доцент;
Романцов В.М., доктор історичних наук, професор;
Сабадаш Ю. С., доктор культурології, професор;
Тарасенко Д. Л., доктор економічних наук, професор.

Збірник містить матеріали XXVII підсумкової науково-практичної конференції викладачів МДУ, яка відбулася 20 лютого 2025 року в Маріупольському державному університеті.

У матеріалах висвітлені актуальні проблеми розвитку міжнародних відносин та зовнішньої політики, філософії та соціології, історії, економіки та менеджменту, права, екології, кібербезпеки, документознавства, культурології, журналістики, філології, літературознавства, методики викладання, педагогіки та психології.

Видання адресоване науковцям, викладачам, аспірантам та здобувачам вищої освіти, а також усім, хто цікавиться сучасними проблемами науки та освіти.

Редакція не несе відповідальності за авторський стиль тез, опублікованих у збірнику.

11. Spivak, G., C. (2010) Can the Subaltern Speak? Reflections on the History of an Idea. URL <https://cup.columbia.edu/book/can-the-subaltern-speak/9780231143851>
12. Tompson, E. (2000) Imperial Knowledge: Russian Literature and Colonialism (Contributions to the Study of World Literature). Bloomsbury Academic, 248 p.
13. Velychenko, S. (2004). Post-Colonialism and Ukrainian History. *Ab Imperio*, 1/2004. pp.391-404
14. Yekelchuk, S. (1997) The location of nation: postcolonial perspectives on Ukrainian historical debates. *Australian Slavonic and East European Studies*. Vol.11, Issue 1-2.

Пашина Наталія,
доктор політичних наук, професор,
професор кафедри політології та міжнародних відносин,
Маріупольський державний університет
Овіннікова Раїса,
2 курс, другий (магістерський) рівень вищої освіти,
освітня програма «Політологія. Політична аналітика та експертиза»,
Маріупольський державний університет

ОСОБЛИВОСТІ СУЧАСНИХ ПРИНЦИПІВ ПОЛІТИЧНОЇ КОМУНІКАЦІЇ

Зростання впливу цифрових медіа на політичну сферу формує нові моделі взаємодії між політичними акторами та громадськістю. Так, політичні партії та інші суб'єкти політичного процесу адаптуються до нового цифрового середовища, створюють мікроблоги, за допомогою яких можуть інформувати громадян про свої погляди та діяльність. Крім того, користувачі можуть відповідати на повідомлення політиків або коментувати їх, породжуючи новий тип політичної взаємодії та змінюючи саму природу політичної комунікації. Потік інформації від політиків до громадян і назад відбувається за іншою моделлю трансляції, ніж класична. Замість того, щоб журналісти спостерігали за політичною діяльністю, політичні актори самі створюють повідомлення та оприлюднюють їх на інтернет платформах. Кожна платформа надає своїм користувачам доступ до створеного контенту, а також поширює його серед них за допомогою алгоритмів рекомендацій. Потім отримана інформація оцінюється як прямо, так і опосередковано: політичне повідомлення інтерпретується негайно або згодом через подальшу соціальну взаємодію між громадянами на відповідні теми. Це створює новий

тип інтерактивності, оскільки користувачі, які активно беруть участь в онлайн-дискусіях, діляться своїми поглядами, можуть впливати на те, як первинна політична інформація буде засвоєна пасивними користувачами, а також безпосередньо впливати на політичних акторів [1]. Описані тенденції мають значний вплив на трансформацію функцій політичної комунікації, змінюючи традиційні моделі та вносячи нові елементи в процеси взаємодії між політичними акторами та громадськістю, де інтерактивність, персоналізація і швидкість реагування набувають особливого значення. Якщо у традиційній моделі медіа журналісти відігравали центральну роль у відборі і трансляції політичної інформації, то сьогодні політичні актори самостійно створюють і розповсюджують повідомлення через соціальні медіа, що дозволяє їм уникнути медіа-інтерпретацій і напряду спілкуватися з аудиторією. Це зміщує фокус з медіа як посередників на самостійних комунікаторів. Крім того, відбувається створення нових форм політичної взаємодії, де користувачі можуть впливати на дискурс і політичний процес через свої коментарі і поширення інформації.

Сучасні дослідники політичної комунікації (Г. Вольфсфельд, К. Замфір, О. Папакір'якопулос та ін. визначають наступні сучасні принципи політичної комунікації:

1. Політична влада зазвичай може бути перетворена на владу над медіа [2, с. 19]. Так, особливістю політичної комунікації називають те, що висвітлення у ЗМІ та передача повідомлень є прерогативою тих акторів, хто володіє політичною владою. Відгалуженням цього принципу є принцип кумулятивної нерівності, відповідно до якого політичні актори, які найбільше потребують доступу до новин, є тими, кому найважче його отримати. Розуміння того, що політична влада може бути перетворена на контроль над медіа, допомагає пояснити, чому еліти мають більші можливості для впливу на публічний дискурс. Це підкреслює важливість вивчення того, як політичні актори використовують медіа для формування громадської думки і які перешкоди існують для менш впливових акторів.

2. Втрата контролю над політичним середовищем призводить до втрати контролю над усіма формами медіа [3, с. 19]. При цьому наголошується, що цифрові медіа ускладнили збереження контролю над політичним середовищем, особливо коли йдеться про потоки інформації. Усвідомлення того, що втрату контролю над політичним середовищем супроводжує втрата контролю над медіа, особливо в епоху цифрових медіа, вказує на складність сучасного медійного середовища та акцентує важливість вивчення, як нові технології впливають на управління інформацією та політичні стратегії.

3. Кожна політична інформація, яка з'являється у будь-якій формі медіа, є упередженою, а справжня об'єктивність є неможливою [3, с. 20]. В даному контексті актуалізується необхідність критичного підходу до аналізу медійного контенту, оскільки дозволяє зрозуміти, як медіа формують і спотворюють політичні реалії.

4. Медіа насамперед спрямовані на розповідання цікавих історій, що часто може мати значний вплив на політичні процеси: привернення уваги є важливішим за змістовне наповнення [3, с. 21]. Для опису цього явища використовується термін «інфотейнмент». Вбачаємо, що вивчення того, як медіа прагнуть привернути увагу через інфотейнмент і драматизацію, дозволяє краще зрозуміти, як медійний контент може впливати на політичні процеси і формування громадської думки.

5. Медіа впливають на реципієнтів, коли вони не усвідомлюють цього. Тож беззаперечною є важливість вивчення того, як саме медіа-повідомлення формують думки і поведінку людей на підсвідомому рівні.

Підкреслимо, що викладені принципи політичної комунікації за Г. Вольфсфельдом мають значення для розуміння взаємодії між політичною владою, медіа та громадськістю.

Література

1. Papakyriakopoulos Orestis, Medina Serrano Juan Carlos, Hegelich Simon. Political communication on social media: A tale of hyperactive users and bias in recommender systems. Online Social Networks and Media. Volume 15. 2020. URL: <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S2468696419300886>
2. Wolfsfeld Gadi. Making Sense of Media and Politics. Five Principles in Political Communication. Routledge, 2022. 164 p.
3. Zamfir C. M. Business communication and NLP: successful drivers in theory and practice. Editura Universitară, 2018. 229 p.